

SELMECBÁNYAI HIRLAP

Egy évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona
50 fillér.

— Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések megállapodás szerint számítanak.

— Nyitlitter díja soronként 20 fillér.

Felolós szerkesztő:

DR. PAULOVICS ISTVAN

Az expedíciót s hirdetésekkel illető reklamációk a lapkezelő

Joerges Agost özvegye és fia

céghez intézendők.

hova az összes pénzküldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Oktalan türelmesség.

Magyarországon angolok, franciák, olaszok élnek szabad, úri életet, mit sem érezve a háború irtózatából, amiyt sem, mint mi magunk, akik testvéreinkért, fiainkért, rokonainkért aggódunk és sokan gyászoljuk legkedvesebbeinket. Az itnundart idegenek, az ellenséges országok fiai, zavartalanul élnek, gyűlölet nem száll feljűk, bánatuk nem éri őket, kenyeriket nem vesznek el, javaikban esorbát nem szenvednek. Úgy járhatnak közöttünk, mint béke idején és senkisé megkérdzi tőlük, vajjon szívűkben kinek a győzelméért imádkozniak.

Azt hisszük, ez a tolerancia, ez a lovasgias megkülönböztetés feygyverés és feygyvertelen ellenség között, ez a nemes, úri fölény már nem is a kultúra eredménye (hiszen nagy és a miénkél régiebb kultúrájú nemzetek a gyűlölet állati deliriumában vonaglanak), hanem a faji fölényé,

azé a magyar gögöségé, amely az európai fajtaú között arisztokratáúk választja ki a régi turáni ivadéúkat. Katonák voltunk, a szó mai értelmében, feygyvelmezett és lovagi erkölösökkel ékes katonák, uralkodói legyőzött fajtaúknak, erősebbek Európa leg-erősebbejűnél. Az erő őtadata, mely kegyetlen és vadnépeket zsarnokokká szilajít, a nemes népet nemes értelemben büszkévé teszi, abban az értelemben, hogy kényes lesz a maga erkölösének tisztaságára s diadalainak nem azért örül, hogy egyeb népeket pusztíthat, hanem azért, mert a diadalt szép, úri, feddhetetlen mólon vívta ki.

A magunk nagy megbecsüllése az a nyugodt, fölényes türelem s " régi magyar erkölösnek nemzedékeken át kifinomodott örökségét látjuk benne". Csak hogy ba itt látjuk, itt halljuk magunk körül az ellenséges idegeneket, előáll az a kérdés, nem kellene-e, már pusztán célszerűség okokból is, valamivel kevésbé toleránsoknak lennünk. Az ujságok bő híreket hoznak börtönbe zárt német matrózokról, vagyonek-

zásokról, a koncentrációs táborok borzalmairól, diplomáciai képviseletűnk sérelmeiről, lobogók meggyalázásáról, dühöngő gűnyről és tehetetlen, nyomorult őrzöngésről. Akármilyen velünkzűletett érzésűnk is, hogy védtelen emberek ellen nem tudunk támadni, egyszer mégis észűnkbe jűthat, hogy ezek a védtelen emberek egymás között talán helyeslik is véreink sanyargatását. Mint ahogy a gonosztevő rokonait nem illdözűnk, őket sem bántjuk, de ahogy a dühöngő örült minden hozzátartozója szemében látni vűjűk a terheltség lappangó izzását, épen úgy bizalmatlansággal nézzűk az itt élö angol, francia és olasz alattvalókat s fajtaújuk egyre rettenetesebb bűneinek a tüzét látjuk szeműkben.

Bántani nem kellene őket. Nem kellene vagyonekűből kiforgatni, köldösökká tenni őket, ahogy az entente nemes országai tesznek s legűjabbban az áruló osz szövetéses tesz a miénkél. Csak internálni, csak elkűlöníteni, csak provokáló látásűktől megszabadítani szeműnket. Ez kellene, hogy a lelkűkből kiáradó láthatatlan gyű-

A mult.

Mikor búcsúztam tőled, alkonyat volt,
Biborszárnán már elrűpűlt a fény.
Bús árnyékékt álltam akkor előtted
S forró kezesekéd esőholygattam én.
A hold ezűstje peremezni kezdett,
Az égen egy-két csillagszem kűgűlt,
Mikor utolsó esőnkben vergődve
Meghalt a mult.

Azóta sok-sok alkonyat lepergett
S az árnyék hozzáam olyan hű maradt,
Kűbába jártam-bolpogtam, keresve
Csak egy beteg, kis, sápadt sugarat:
Velkem ereje megtűrt s fűnyre szomjas
Szemem a sok-sok kűnyűtől elvakult;
Míg szívűnk csendes, bús temetésűben
Pihent a mult.

De jűt a hajnal! Rézsasziú szárnán
Kozta elém a ragyogást, a fényt
És új derűvel vonta be esztette
Az én vergődés szívemet, szegűnyűt.

S perzselő ajkunk tűzes esőjűk műhén,
Melynek izzásán a fény elfakult,
Diadalmas, új, boldogabb életre
Ébrűt a mult...

Seresztély Bala.

A meredek szélén.

Irtá: Zöldi Márton.

A megyei asztalnál, a "Bárány"-fogadóban, arról folyt a szó, hogy az ifűság, főleg a tudomány pályára készűlő ifűság, milyen könnyű prédája a zűllésnek.

— És aki egyszer elzűllött, — mondotta a megyei föűgyész kemény, szentenciázó nyomatékkal, — abból nem lesz soha prédikációs halott.

A társaság tagjai igent bólintottak. Csak Csorba Illés, a kűria bíró-rangban álló, nyugalmazott törvényészi elnök, ki ritkán járt a megyei urak köze, emelle föl nagy, szegletes koponyáját és a megyei föűgyész felé fordította tekintetét. Ingerkedő mosoly suhant végé a fakó színe mellett is élénk, fiatalos arcón.

— Ej, ej, Miskám — szölgöt a föűgyésznek — hát merednek nekem azt jűsólni, hogy nagy-tiszteletű Sárosy Áron esperes uram, ha majdani temetésűmen hivatalból megjelenik, sajnálba hűt

poraímtól egy kis prédikációt? Úgy-e, ezt nem mernéd jűsólni? Pedig hát én ugyancsak el voltam zűlve nyagig! Egy szikra hűja volt, hogy közönséges kriminalitást el nem követtem...

— Kriminalitást? — kérdeztek többen el szűnyűkűdésű mutatva.

— Igen, — bólintott Csorba Illés komolyan, — olyan kriminalitást, amiért én száz és száz embert ítéltem vegyesen fogházra, börtönre, feygházra, a fennforgó ténykűrűlmények szerint. És nem gyerekésszel készűltem a bűnös cselekedet végrehajtására, hanem jogászkoromban, mikor a büntetőjogból már leviszűgtam. Ha nagyon érdekel, el is mondhatom nektek.

Mindenki megizgatotta székét, hogy jobban lássa az elbeszélő arcát s nagyobb feygyelemmel hallgassa.

— Az én jogászkorom — kezdette a nyugalmazott törvényészi elnök — a hatvanas évek végére esett. Akkor még állott a Zrinyi-kávéház s körülbelül azt az erkölösi nívót mulatta, amely Szigligeti Ede festett róla a Szökűt katona című népszűnművében. Az úriosztályhoz tartozó gonosztevők itt találkoztak éjelenként s a tönkrejűtott, lecsúszott emberek éjemenekűltek a hajléktalanság elöl. Etesapám halála után, nem is mondhatom, hogy a saját hibámból, a legnagyobb nyomorúságba jűttam. Hazűrlő nem volt semmi remélni valóm, édesanyám, szegűny, maga is himzűszből tartotta fenn magát. Így kerűltem én is a

lőte ne háramolhasson át a mi lelkünkbe; tiszta, nemes, emberséges indulatainkat ártó bosszúvágygá ne mérgesthessen.

A háború után okvetlenül kárpótolni fogjuk az entente országában károsult polgárainkat s remélhetőleg — az entente-országok pénzéből. Mikor pedig majd alkudoznak, hűzödoznak, csürnek-csavarnak, jó lesz zalogul gazdag angol vállalkozók, francia gyárosok, olasz gyárosok és föld-birtokok vagyona, akik bizonyára mindent el fognak követni, hogy államait a prezentált számlákat kiegyenlítsék.

A tüzrendszer praktikus vizsgálja, hogy eddig a rablók fogtak el becsületet embe- reket s követeltek váltságdíjat értük, most valahogy a becsületet emberek foghatnak be túszoikat a rablók felekezetéből, hogy váltságdíjúl megkaphassák elrabolt, jogos birtokaikat.

Nem kell elvenni tőlük, csak zár alá kell venni vagyonukat, őket magukat pedig elkülöníteni tőlünk. Ez talán mégis össze- férne minden ősi lovagiassággal és a gyen- gébb iránt érzett, mindent elnéző, büszke fölényrel.

Nemzeti megújulás.

Immár tizenegyedik hónapja vívják a köz- ponti hatalmak az ántant-hatalmakkal gízási harcukat fentmaradásukért s gazdasági fejlődé- sükért. Ezekben a harcokban nemzetünknek orszolánrészt jutott, mert a magyar harcvitézség volt az a szikla, amelyen megdőrtül az orosz

tenger-áradat, nekünk tehát jogunk van mind- ahhoz, amelytől hazánk boldogulása s a monar- chia biztonsága függ. Mert egy nemzet naggyá, erős é csak úgy lehet, ha vágyai, ideáljai telje- sedésbe mennek. Meg kell tehát ragadnunk az alkalmat, míg a magyar nemzet dicső haditettei- vel elért sikerekre a jövő a feledés fátyolát nem borítja. Elsősorban szükségére van nemzetünknek az önálló magyar hadseregre, annak minden tar- tozékával. Megmutatta az élet, hogy mit lehet és mit tud produkálni az a hadsereg, amelynek tisztika- ra a legénységgel nyelvbén, érzésben s legití- kosabb vágyában hazánk szent ügyének szolgál- tában összeforrt, egybeolvadt. Megmutatta az élet, hogy remekül kooperálhat idegen hadsereggel is, ha őket a győzelemre való törekvés nemes eszméje vezeti, tehát a harcászat hátrányára nem esik az önálló hadsereg.

Másodszorban szükségére van nemzetünknek az önálló vánterületre, hogy szabad mozgásunk- ban meg ne akasztassunk s iparunkat megteremt- hessük . . .

Harmadszorban szükségünk van idegenbe szakadt véréinknek visszatelepítésére, hogy vér- vezetésünket pótolhassuk. Hogy pedig ezt el- érhesseük, az összes latifundumokat a sík és mezőgazdaságra alkalmas területen meg kell szüntetni állami megváltás útján, vagy örök- haszonbérbeadásal. Tudjuk, hogy véreink Ameri- kába tömegesen azért vándoroltak ki, hogy pénzért szerezzék, itthon ingatlanhoz jussanak, vagy ingatlanukon levő adósságaikat kifizethessék s birtokaikat gyermekeiknek biztosíthassák. Tehát fontolóra kell venni s elő kell készíteni egy tör- vényjavaslatot, mellyel lehetővé tesszük, hogy a harcban elesett dicső hőseinket a munkában ismét magyar véreink pótolják; elő kell továbbá készíteni egy törvényjavaslatot hős és kitüntetett vitézeink méltó megjutalmazására, amely másban nem nyilvánulhat, minthogy részükre kedvezőbb feltételek mellett ingatlan birtokot adunk, hogy békében is alkalmuk legyen épp oly kitartással a haza javára dolgozni, mint a harcban. A haza- árulók vagyona pedig a harcban elesett vitézeink árvái s rokkantjai és munkára képtelennékké vált katonáink javára nemzeti alapként kezelendő s örökhaszonbérlet útján értékesítendő.

kikről személyes tapasztalat szerint tudtam, hogy közveszélyesen bűnös emberek, habozás nélkül kértem és kaptam apró kölcsönöket.

Ezeket a kölcsönöket sohasem fizettem vissza az egyiknek . . . A másik megkapta tőlem, azt hiszem, kamattal . . . Majd meghallgattam tőlem, hogy milyen különös körülmények között . . .

Egy este a magyar hamiskártyás az kér- derte tőlem:

— Ugy-e, maga dévényi lú?

Igen, dévényi vagyok.

— Ismer onnan egy Garabi nevű sertés- kereskedőt?

— Hogyne! — kiáltottam.

— Jól ismeri?

— De mennyire . . . mindennapos volt édes- atyám hazánál . . . Egyszer kaptam tőle egy taj- tékszipkát . . . Garabi Jónás, ugy-e?

— Az, az — bílintott a sipista — ma ér- kezett Pestre. A »Magyar Király-e-ba szállt, este a »Három Hordó-e-ban lesz.

Szünetet tartott, miközben merően rám nézett. Aztán folytatta.

— Tudja-e, hogy Garabi Jónás nagy kártyás ember?

— Mintha hallottam volna . . . igen . . .

— Egy makkfílkóval a lomnici esűs tete- jére fel lehet csalni. A bügyelárisa meg tele van pénzzel. Tele . . . Erti?

Hunyortott a szemével, mire én valószínűleg igen bárgyúan mosolyogtam.

— Idehallgasson, — mondotta a sipista —

A latifundumok helyeztessenek át a hegy- vidékre, melyek kismembek kezében nem gyü- mölesöztethetők több tőke hiányában s ezzel megóvjuk ősi családjaink fényét, befolyását s megóvjuk birtokaink s országunk határainak idegen kézbe jutását.

Elő kell készíteni oly ipartörvényt, mely lehetővé teszi a hegyvidéken hatalmas gyáripár képződését, felhasználva az összes vízierőket, hogy az ottani lakosság megtalálja a tisztességes meg- élhetéséhez az eszközöket s ne legyen arra kár- hoztatva, hogy majdnem állati sorsban tengődjék.

Folyóinkból a sík mezőségekre csatornákat kell építeni, mert látjuk, hogy kincsesházunk még mindig nem produkál annyit, mint amennyire, kivitelez szempontjából, szükséges lenne s hogy a monarchia másik felét élelmiszerral elláthassuk; de szükségünk van emelni mezőgazdasági hozadé- dukunkat még azért is, hogy a háborúban ránk- szakadt terhet könnyebben elviselhessük. Keres- kedelmünk, forgalmunk emelése céljából Buda- pestet össze kell a Dunától Fiuméig levezető vízi- útjal, csatornával kötni, hogy tengeri kereskedel- münknek az ország szíve legyen a középpontja.

Ha nemzetünk vezetőférfiai ily nemzeti ideálok hatják át s ezeket meg is valósítják, nemzetünk egy jobb kor hajnalára virradna s nem volna senki, aki a nagy küzdelmeink for- dított áldozatokat sokallaná.

Egységes nemzet, nemzeti hadsereg, virágzó ipar, kereskedelem s bőséget árasztó, megtermé- kenyített föld, idegen világáregreken vereztekező munkaerőnknek a haza javára való értekesítése s nemzetünk biztonságán és naggyá tételén küzdő hőseink megjutalmazása, a rokkantak és árvák könnyeinek letörése: mind oly nemzeti feladat, melynek megtestesülését mindnyájunknak a leg- nagyobb lelkesedéssel vállalvate kell fogadni.

Fel tehát a munkára, hogy utódaink nagy kiépített Magyarországot, a monarchia legerősebb támaszát adhassuk át!

Csoknyay Károly.

Zrínyi-kávéházba, rendes éjjeli alaknak. Lakásom nem volt s a kávéház egyik asztalára dőlve alud- tam néhány órát naponta. Ez ottan annyira megs- zokott dolog volt, hogy a pincéreknek fel sem tűnt. A pincérek általában csak a passzív véde- lemre szorították be; bezúntatták a hitelt.

Ruházatom egy meglehetősen jókarban levő atillából és egy szmóros pantallóból állott. Min- den egyéb ruhámat már hónapokkal előbb el- adtam.

Ebben a kávéházban ismerkedtem meg két jólöltözött, de meglehetősen rosszarcú úrral. Az egyik erdélyi szász volt, a másik felvidéki magyar. A szász atyafil Hentelnek hívták, a magyar urat Orongyinek.

Nem csináltak előttem titkot abból, hogy hamiskártyások. Láttam is őket gyakran játszani a Zrínyi-kávéházba vesztőkre betevődött vidékiekkel s meg is figyeltem, hogy miképp fosztották ki őket.

Mind a kettő hühetetlen ügyes sipista volt és Hentel, a szász, szemérmelentlén eldicskedett előttem, hogy akárhányszor látvátjak, mint valami orvosprofesszort, ha valami előkelő balek meg- operálásához szükség van egy ügyesbő kéze.

Velem szemben mind a kettő szives és elő- zékeny volt. Állandóan traktáltak szivarral és többször, ha valami nagyobb zsákmányt ejtetek, pompás vacsorát is fizettek.

A nyomorok egy kietlen napjában nem pusztult ki teljesen erkölcsi érzésem, de valami halálos zsidóadás bönította meg. Nem találtam semmi kivételt a valót abban, hogy két embertől,

ha maga elmegy hozzá és átcsalja valami türry alatt Budára a »Három Nyolcas«-hoz, ahol mi egy másik asztalnál már várni fogjuk, akkor úrrá tesszük magát egyszerre.

— Úrrá?

— De milyen úrrá! Hát nem érti? . . . Kártyáznai fogunk vele . . . Azaz maga előbb be- mutat bennünket. Engem, mint főszolgabíró, a barátomat, mint izsoványi földbirtokost. Erti?

— Ertem.

— A nyereség harmadrésze a magáé . . . az lehet ezer forint, lehet kétezer forint, lehet háromezer forint . . . Mondom, tele van pénzzel. Értette?

Habozás nélkül vállaltam a megbízást . . . Azaz bűntárs lettem két közönséges gonosz- tevőnek . . . Az öreg, szenvedelmes kártyást, Ga- rabi Jónást, kiszállítottam a »Három Nyolcas«- nevű budai vendéglőbe, hol a megállapodás ér- telmében bemutatam neki a bikszádi főszolga- bíró, az az izsoványi földbirtokost.

De a dolog nem ment simán . . . a vendé- glőben nagyon sokan voltak s a két jómódár ti- tokban közölle velem, hogy ők elremlenek a »Szarvas«-kávéházba, vigyen utánuk a baleket.

Az úton egy szük, levegőtlen és rossz za- gó budai utcában, hirdeten, rohamszerűen iszonyatos eszmőr fogott el. Tiszán tudatára ébredtem annak, hogy mind szándékomban zenni . . . elfomóztam; egy ember gyalázatos kifosztását . . . És a kifosztandó szuszogva, hápogva haladt mellettem s a rekkenő nyári melegben. Az apámról beszélt folytonosan.

Vándorkövek.

Végtelen hőmoksíkságon, vagy televényláp-lyon áll egy-egy ősi, őriási kő. Schol egyetlen hely az egész vidéken. Az iromba sziklatömb tártalanul, magányosan áll ott a síkon, mintba eltemetett világok titteleit sírköve volna. Hatalmas teste olyan anyagból volt, amelynek mását nem találod többnyir járóföldre sem. Úgy áll ott, mint valami árva, kővé mereült csodája a szépsé-lyes, örök természetnek. Körülötte zsong és tenyéz-szik a mának hanyadete s a rideg kőóriás ko-molyan, hallgatagon nézi a hullámzó sűrűség, mely idegesen, szakadatlanul jörvénylik körülötte. Apró emberek, kicsiny érdekek, parányi harcok világa ez s az ő nagysága, idegensége még hatalmasab-ban, még féltelmesebben emelkedik ki belőle, akár csak a piramisok vagy a napkeleti obeliszek orma a vándorhangyák özönlo folyamából. Szűk, rövidálmú lelkek fel-feltekintenek reá a pihenés óráiban s magyarázatokat keresnek lénye örök titkaira. Mythosok, hőregék csillogó szárnyú kérszerege röpven fel s körülzállodsa. fátlyolba takarja sötét kőrvonalait. Időlen-idők előtti óriások, mesebeli lények árnyékste rajzoldók ki körülötte s közelében özönvízelötti világok emberfeletti arányainak romantikája kél.

A esataternek nagy emlékei ilyen láthatatlan vándorkövek. Marathon, Zama, Actium, Catalau-num, Mohi, Mohács, Szedán, Mazuri tavak, Lima-nova mezején a késő nemzedékek számára a történelmi emlékezésnek ilyen vándorkövei állanak. Beszélnek azokról a gigászi erőkről, amelyek a földet megrendítették és a világot formálták; be-szélnek arról az emberfeletti nagyságról, mely újra valóságá lett s formáló tényezőként bele-szól az emberi életbe. Körülöttük tovább fog tenyészni a mindennapi élet apró harca, de vala-hányszor föltekint rájuk a törpe utód. megézi az a mesével határos erőfeszítést, azt a történelmi grandióziást, amely létrehozta ezt a ma-gányos, óriás emléket. Szivében sejtelve ébred annak, hogy az a világ, melyben az ő kicsiny élete lezajlik, milyen komoly és milyen nagy; eléje lép az a gondolat, hogy e földön nagyobb

— Jó ember volt, mondom, de nagyon préda... Pedig nem is kártызott, mint, tesztem. én...

Megfogtam a kezét és iszonyú felindulással így szóltam:

— Urambátyám, menjen haza, az a két ember, akiknek bemutattam, hamiskártyás, spille-ker, pisták!

— Igazán?

— Isten Mária uccse!

— Nem szolgabíró, nem birtokos?

— Mondom, hogy pisták... Én velük tar-tottam...

Kirántotta a kezét és hatalmasan arcul ütött. A falhoz tántorogtam... Ő pedig megfordult és néhány lépésnyírel keményen megfeyezetett az újjával:

— Küsszönd az apának, te gézengúz, hogy nem adlak a törvény kezére...

Abban a pillanatban alig éreztem a pofon-kan erkölcsi súlyát, csak a fizikai fájdalom. Egy óra múlva ismét a Zrinyi-kávéház füstös helyisé-gében ültem, elkeseredetlebben, éhesebben, remény-telenebbül, mint valaha... Nem sokára megér-kezett a két pistá... Elmondtam nekik őszintén mindent... a pofont is.

— Nem volt lelke apám barátjával szem-ben azt a perfiditást elkövetni... Inkább éhen pusztultok...

A száz Hentel nem látszott egy csüppet sem dühösenek, a másik ellenben a fogát vicsorí-

erők és nagyobb érdekek tusáznak, mint az ő ereje, az ő érdeke.

Am ezek a földregető örök csak az ember kicsiny, művilága szempontjából pusztító hatal-mak, az egyetemes élet szempontjából azonban hatalmas, világformáló, örök tényezők. Elsőpörk a földről mindazt, amit mostani formájára rá-épitettek apró, emberi kezek, de csak azért, hogy egy új, hatalmasabb élet számára elkészítsék és megműveljék a földet. Felforgatják a szántóföldet, hogy felszínre kerüljön a mely televény, felszínre kerüljenek az őserűj, szűz rétegek, amelyeket még nem élt ki a felszín vegetációja. Ilyenkor pusztul a fent tengődő, sápadt tenyészlet, de a mélységből felkerült rétegek új, csodás flóra cis-ráit hordozzák.

Ma is ilyen világforrongás idejében élünk. Úgy létszik, mintha az elszabadult elemi örök valósággal tobzódnának a pusztításban. Pillanat alatt odalesz, amit évszázadok és évezredek kul-túrúja alkotott. Ifjú életek tékozlódnak el, mintha avarlevelek volnának, amelybe forgószél csapott. Megváltozik történelmi világunk ábrázaja s élet-ünk talaját kozmikus örök forgatják fel. Amerre szem áll, pusztulás, rom mindenütt.

De csak a múltó emberi alkotások válnak romokká. Tulajdonképen beláthatatlanul nagy-méretű építés folyik. A történelem új monu-mentumok számára ássa az alapot s kezdi építeni a mai nemzedék vérével a jövőnek büszke várát. Milyen megrendítő, milyen felségs érzés az, hogy egy nálnak hatalmasabb erő, az Egyedül Hatalmas, minket is megragadott, hogy élő és örök darabok-ként beleépítsen az ő új világába. Sokunkat össze-tör, porrá zúz, mindnyájunkat lecsiszol, megforgat, de belehelyez a jövőnek nagy alkotásába, arra a helyre, amely örökül fogva a miénk volt és amelyet csak mi tudunk betölteni.

Milyen boldog, szent érzés tapasztalni, hogy ez a hatalmas, életformáló kéz *atyai kéz*. Örök terve, amely színt felhasznál és formál minket, nem idegen, rideg plánum, hanem a mi *igazi* életünknek, a mi *egyetlen* dicsőségünknek az *Isten* szívében gyökerező boldog lehetősége. Nem *külön* formálta a világot és *külön* az embert, hogy aztán véres, tragikus harcok között magához törje az erősebb a gyengébbet, hanem egyszerre formálta,

totta rám... De azért együttesen megvasoráz-tattak és szivarral is megkínáltak... Mégis csak büntársúknak néztek, ha rosszul végeztem is a dolgomat.

Hentel másnap tíz forint útiköltséget adott. Ezzel a pénzzel hazautaztam... Már rég albíró voltam, mikor olvastam az újságban, hogy Hentel Henrik nevű, többszörös büntetett hamiskártyást a bíróság hat esztendő felegháza ítéle biztosítási csalásért.

Miután így a címét megtudtam, módomban állott vele szemben adósságomat letörleszteni. Természetesen, a pénzt a felegház igazgatóságának kellett elküldenem. Nyugtát is kaptam róla.

— És Garabi megbocsátott? — kérdezte valaki.

— Azt hiszem, igen... — mosolygott az öregúr — tudniillik a leányát vettem el feleségül... És így a pofont utólag a családi számlára köny-velték el.

Nagy esőndesség következett, a megilletődés ünnepi esőndje... Az öreg bíró így fejezte be az elbeszélést:

— Azóta valahányszor bűnös ember kerül elébem, mint bíró elé, tisztában voltam vele, hogy egyik sem lenégek romlott... Ennek, fájdalom, az ellenkezője is áll... de azt nem szabad és főleg — nem illik mondani...

egymás számára mindkettőt, egyiket a másikhoz szalva, hogy kölcsönösen megdicsőítsék egymást.

A mának eseményei hatalmas vándorkövek-ként fognak kiemelkedni a történelem mezejéről s századokon, évezredekkel át fognak beszélni arról, hogy milyen erős az Isten, milyen jó és szent az ő akaratja, milyen nagy az ő dicsősége. Kővé vált prédikációkben fogják hirdetni késő utódoknak, hogy rendeltetésük a nagyság, életelemük a hősi-esség. Megóvják őket attól, hogy igen kicsinynek ne válnanak s ha eltorpálnak, megítélik, összetörkik őket. Mutatják az utat, amelyen Isten elhaladt; bizonyoságot tesznek róla, hogy *itt járt* s követkevény hittel várják, hogy újra közeléjék s felváltsa őket, a történelem nagy fegyverszűnetének néma, moz-dulatlan, de életlőt lüktető őrszemeit.

R. L.

HIRÉK.

— Roszner Ervin báró — miniszter.

A Budapesti Közlöny június 1-ei száma közli, hogy Öfelsége, a király, magyar miniszterelnöke előterjesztésére, *Rosznecki Roszner Ervin báró*, dr. valóságos belső titkos tanácsost, Hontmegye és Selmec- és Béalábanya szab. kir. bányaváros volt főispánját, Selmec és Béalábanya város disz-pozlgárárt, személye körülíli magyar minisz-terre nevezte ki.

Horváth Kálmán kir. tanácsos, polgármester az új minisztert a következő távirattal üdvözölte: „Nagyméltóságú báró Roszner Ervin miniszter úrnak Budapest. Mint ősbányavárosunk disz-pozlgárárt, volt főispánját és mindenkor jóakórú pártfogóját a legnagyobb örömmel üdvözöljük. Nagyméltóságod, miniszterrel történet kinevezése alkalmából. *Horváth Kálmán* kir. tan. polgá-rmester, a város közönsége nevében is.”

Roszner Ervin báró, dr. cs. és kir. kamarás 1852. december 31-én a nógrádmegyei Varsány-ban született. Jogi tanulmányainak elvégzése után majdnem tíz esztendővel egy a nagyváradi jog-akadémia tanára, hol a jogtörténelmet és az egyházjogot adta elő. Ebbe az időbe esik jogvitája Kováts Gyula dr. budapesti egyetemi tanárral, az egyházi kegyuraság kérdésében, mely nagyér-tékben föltekeltette a tudományos körök figyelmét. 1887-ben, szabadlevél programmal, a szécsényi kerület képviselője lett s mint a Ház jegyzője, csakhamar jelentékeny helyet vívott ki magának. Mindazáltal csak rövid ideig volt képviselő. Bár az a lenéki állás jelölésüket emlegettek, *Szapáry Gyula gróf* akkori belügyminiszter felajánlására, 1890. dec. 30-án Hontmegye főispáni állását fog-lalta el.

Rendkívüli feladatra vállalkozott, amikor az egy évtizeddel át tartó pártviszálykodásoktól fene-kestül feloldult vármegyében a belső béke helyre-állítását tűzte ki céljául. Sima modora, tapintatos eljárása, nagy tudása, kiváló egyénisége végre is győzedelmeskedett a nehézségekben. Rövid ideig tartó főispánsága alatt helyreállította a dékét s teljesen megnyerte a vármegye közönségének a bizalmát. Kiváló érdemei elismerésül Selmec- és Béalábanya szab. kir. bányaváros diszpozlgárává választotta, arcképet, a megyével együtt, meg-festette s a vármegye s a város dísztermében helyeztette el. 1894-ben Máramarosmegye főispánja lett. 1903. dec. 10-én fiumei kormányzó, 1904-ben v. b. t. l., 1905-ben a Ferenc József-rend nagy-keresztése.

Számos jogtudományi cikkeket és ismertetésen kívül két kiváló, nagyszabású munkát írt: a »Régi



magyar házassági jog» és a »Magyar agrárpolitika« címűeket.

— **Közgyűlés.** Selmec- és Bélabánya szab. kir. bányaváros törvényhatósági bizottsága június havi rendes közgyűlését, *István István* főispán elnöklésével, folyó hó 8-án, kedden délután 3 órakor fogja a városháza tanácstermében megtartani.

— **Legfelső elismerés.** Ófelsége, a király, megengedte, hogy *Leuk Jenő* 48-ik gyalogezred bel. tartalékos hadnagyának, a selmecbányai ág hlv. ev. kerületi Csemege-tanítóképzőintézet tanárának, az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért, legfelső dicsőítő elismerése tudtul adassék.

— **Passióelőadások Selmecbányán.** *Könley Károly Gyula* neves színművésze, az oberannergau előadások mintájára, a jövő héten passióelőadásokat rendez Selmecbányán. *Könley* általannmányozta a híres bajor városka passió-előadásait s Magyarországon 6 volt az első, aki a vidék jelentékenyebb városaiban: Temesvárott, Pécsen, Győrött, Szombathelyen, Székesfehérváron, Esztergomban, Kaposán, Marosvásárhelyen, Ungváron, Hódmezővásárhelyen, Zomborban, Léván stb. bemutatta a hatalmas Krisztus-tragédiát. A püspöki székhelyekben maguk a püspökök személyesen nézték végig az előadásokat s a legnagyobb elismeréssel szölköztek rólok. Dicsőró és elismerő okmányokkal tüntette ki *Könley* igazgatót *Csernoch János* bíboros-hercegprímás, *Pórháza Ottokár* székesfehérvári, *Glattfelder Gyula* csanádi, *Zichy Gyula* pécsi, *Papp Antal* ungvári püspök. Legnagyobb érdekességük az előadásoknak, hogy az igazgató mindenütt helybeli szereplőkkel játszatja el a tragédiát s korhű jelmezekkel lát el minden műkedvelőt.

Könley már egy hete tartózkodik Selmecbányán. Ez alatt az idő alatt összehozta a szereplőket s a próbák a városi színházban már szorgalmasan folynak. Az előadásokon a következők vesznek részt: *Mária; Riedl Zsuzsa, Magdolna; Ács Babi, Gábor* arkangyal; *Jankó Magda, János* apostol; *Klozsa Nelly,* prógulusok; *Riedl Amos, Gassó Mariska, Holzapfel Margit, Benzec Klára;* gonosz szellem; *Sümegh Mariska;* jeruzsálemi leányok; *Szemlota Nándorné, Fülkorn Ella, Sümegh-Jolán, Benzec Klára, Szembratovic Jolán, Obernauer Ilonka, Greschner Adél, Csermely Böske, Jahn Mici, Zolba Anica;* angyalok; *Sziska Margit, Prackelchner Gizella, Fekete Mariska.* Férjesszerelők; *Pilátus; Benzec Pál, Kaifás; Gyorgyevits György,* Ammon; *Piltner Tiadár, Nánhan; Láng Lajos, Lévi; Kuti Pál, Jubál; Ballon Elemér, Péter* apostol; *Gassó Antal, Jakab* apostol; *Fojtk Miksa,* fővezér; *Reznicek Károly* stb.

Nagyan emeli az előadás érdekességét, hogy a színlétek főszereplője, Krisztus, egy fővárosi művész lesz. Az ország különböző városaiban ezt a szerepet eddig a következők kreálták: *Bihari Álos, Stella Gyula, Gálly Kálmán és Bozó Sándor.* Júdás szerepét, ez a hatalmas jellem-szerepet, maga *Könley* játssza.

A bemutató-előadás a kir. kath. főgimnázium dísztermében lesz.

Az igazgató az előadások tisztajóvedelmének 30%-át a Vöröskereszettel selmecbányai várostanárnak adja. Az előadásokat, melyekről a színlapok nyuntanak bővebb felvilágosítást, Selmecbánya műértő és műpártoló közönségének szíves figyelmébe s a legmelegebb pártfogásába ajánljuk. Felmentek, gyermekek sohasem feleldhető élvezetet, lelkiigényűrséget szereznek ezeken az előadásokon s egyszersem hatalmas tanulságot is az Istenember magasztos tragédiájából.

— **Erdészeti áthelyezés és megbízás.** A m. kir. földművelésügyi miniszter *Bárány Károly* segéddermétnököt Apatinból Bezdánba helyezte

át s megbízta az ottani erdőgazdálkodás vezetésével.

— **Adományok a Vöröskereszethez.** A Vöröskereszettel selmecbányai választmány javára az elmúlt héten Weisz Adolf 20 K-t, egy özevegasszony, kinek négy fia van a harcétérn, 10 K-t, Goldner Adolf és Platthy Antal (egy elvesztett fogadás fejében) 20 K-t, Köves Antal 10 K-t adományozott. A szíves adományokat hálásan köszöni a választmány elnöksége.

— **Hósi halál.** *Zelocac Dusan,* a cs. és kir. 6. gyalogezred közlője, a harcétérn szerzett betegsége következtében, május hó 30-án, a selmecbányai városi kórházban, 23 éves korában elhunyt. Június 1-én temették, a sebesült és beteg katonák, valamint nagyszámú közönség részvételével.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter *Bello Jenő* középiskolát vezetett selmecbányai lakost az ipolysági kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez számyaroknökká nevezte ki.

— **Halálhöz.** *Szécsi Zsigmondné, Szécsi Zsigmond* főerdőtanasos, volt főiskolai tanár özvegye, május 30-án, életének 64-ik évében, Selmecbányán elhunyt.

— **Hadi emlékművek.** Az Augusztus-alap a krasznói diadalmas csatában szákmányolt orosz ágyúból hadi emlékműveket készített. A bronz-és vasemlékművek, arany- és ezüsfoglalásban is, *Horváth Kálmán* kir. tanácsos, polgármesternél kaphatók.

— **Köszönet a „Füsttelen-nap” rendezésért.** Az Augusztus-alap, a Selmecbányán rendezett »Füsttelen-nap» rendezéséért, a következő köszönőlevelet intézte *Horváth Kálmán* kir. tanácsos, polgármesterhez: »Nagyságos Polgármester Úr! Nem mulaszthatjuk el, hogy igazgatóságunk nevében Nagyságodnak, valamint mindazoknak az uraknak, akik a Füsttelen-nap rendezése körül hazafias buzgalommal és a nemes ügyhöz méltó lelkesedéssel jöttek-nyit alapultak támogatói szívesek voltak, hálás köszönetünket ne nyilvánítsuk. Engedje meg, Nagyságod, hogy ez alkalommal arra kérjük, tartsa meg irántunk tanúsított jóindulatát a jövőben is és vegye ezután megindított hazafias mozgalmainkat is szíves pártfogásába. Tisztelettel elismerjük és nyugtazzuk egyszermind a pénztárosokhoz beküldött 612 K 33 fillér vételét, mint a Nagyságod vezetése alatt álló városban rendezett Füsttelen-nap elszámolásának eredményét. Hazafias tisztelettel *Lónyay Sándorné* ügyvezető-igazgató.»

— **Újabb sebesültek Selmecbányán.** Május hó 31-én, a délután 2 órai vonattal, újabb 39 sebesült és beteg katonát érkezett Selmecbányára. Az állomáson Wagner Kálmánné, Szembratovic Sándorné, Herczegh Imréné és Siposs Ferencné vendégelték meg őket, a városba pedig *Palovics József, Jahn Vilmos,* a város, a gágyvár és Zó-lomy Imre tv. városi tanácsos, erdőmester szállította fel a katonákat. Közülük huszonötöt a városi kórházba, tizenegyet pedig a Vöröskereszettel szükségkórházába helyezték el a város hatóságai.

— **Kérem.** A város nevezességi polgárságának bizonyára a helyesléssel találkozik a Vöröskereszettel selmecbányai választmányának az a szándéka, hogy a Selmecbányán elhalt katonák hozzájuk méltó módon legyenek eltemetve. Mivel azonban a választmányoknak erre elegendő jövedelme nincsen, kéri a közönséget, hogy kifejezetten erre a célra adományozni szíveskedjék s az adományokat *Zó-lomy Imre* titkárhoz, vagy *Jacser Gyula* pénztároshoz kegyeskedjék juttatni. A gyűjtött összegből megmaradó pénz a választmány a Vöröskereszettel tőkéjéhez fogja csatolni.

— **Évzáróvizsgálatok.** A selmecbányai izraelita elemi iskola évzáróvizsgálatát folyó hó 9-én és 10-én fogják megtartani. 9-én lesz az I. és a II., 10-én a III. és a IV. osztály vizsgálata, mind a két napon délelőtt 1/2, 9 óratól 12 óráig.

A kereskedőtanonciskola vizsgálata június 13-án, délután 3 órakor lesz a városi elemi iskolában.

— **Az Ev. Nőegylet a hadbavonultakért.** A selmecbányai Evangélikus Nőegyletnek, a hadbavonult katonák számára, az elmúlt héten *adokozott:* *Osztáldt Gusztváné* 25 kenyeret, *Vince Jánosné* 4 inget, 2 alsónadrágot, 2 párnahuzatot; *dolgozott:* özv. *Bernhardt Adolfné, Mária Jolán, Hittrich Emma, Joerges Henriette, Kachelmann Linda, Kartalk Jánosné, Krutkovszky Erzsike,* özv. *Lovik Dánielné, Schleifer Aurélné* és *Stanga Hilda.*

Vasgyűrűért becsértelt: *Komenda Jánosné* 1 aranykeresztet, *Matejka Irma* 1 aranygyűrűt, *Országh Etel* 1 aranyfüggőt, aranytörmelék, *Trzon Gyuláné* 1 aranygyűrűt, *Zsák Viktor* 5 K-t. Eddig összesen 435 vasgyűrűt cseréltek be.

— **A Róm. kath. Nőegylet közgyűlése.** A selmecbányai róm. kath. Szent Erzsébet-Nőegylet, *Horváth Kálmánné* elnök elnöklésével, folyó hó 2-án tartotta évi rendes közgyűlést. A közgyűlés megállapította az 1914. évi számadásokat, megadta a felmentést s a választmányának, a pénztárosnak és a titkárnak, önzetlen, buzgó és eredményes működésükért, jeleskötönyi köszönetet szavazott. A Nőegylet a múlt évben, a Vöröskereszettel kórházainak a fenntartására, a katonák ruházására és elhelyezésére a saját tőkéjéből 1433 K-t adott és 2000—2000 K-t jegyzett az első és a második hadikölcsönre.

A közgyűlés a régi tisztárait s a választmányt újból egyhangúan megválasztotta.

— **Közigazgatási bizottsági gyűlés.** Selmec- és Bélabánya szab. kir. bányaváros közigazgatási bizottsága június havi rendes ülését, *István István* főispán elnöklésével, e hó 9-én, szerdán reggel 9 órakor fogja a városháza tanácstermében megtartani.

— **A képviselőválasztók névjegyzéke.** Selmec- és Bélabánya szab. kir. bányaváros központi választmányja a napokban állította össze az 1915. évi képviselőválasztók névjegyzékét. A névjegyzék szerint a belváros II. és III. kerületében, Bélabányán, Hodrusbányán és Kisbányán 746, a belváros I. és IV. kerületében, Istvánházán és Felsőronán pedig 792 képviselőválasztó van összesen 1538.

— **Segítőakció.** A Vöröskereszettel selmecbányai szükségkórházának a fenntartására szánt alapa az elmúlt héten Ernst Zsigmond (szakértői díj *Engel Zsigmond* a kárpáti petróleum r. l. elleni perében) 30 K-t, *Csilik Mihály* (szakértői díj egy perben) 20 K-t adományozott. Haddavonult katonáink visszamaradt családtagjainak a segítésére *Herrmann Emil* nyug. m. kir. főbányatanácsos 40 K-t adományozott.

— **Adományok a kórházaknak.** A Vöröskereszettel selmecbányai szükségkórházainak, a sebesült és beteg katonák számára, az elmúlt héten adományozott: *Versényi Róza* 100 szivart, *Strócz Lajosné* tépést, *Télessy Irénke* 100 cigarettát, *Urszinyi Mária* 4 inget, 1 lepedőt, *Krippel Mircéné* 10 üveg sört, *Hován János* Márton burgonyát, tejet, túrot, *Goldfusz Mihályné* 12 l. tejet, *Weisz Simonné* 1 tál uborkát, *Kubaecsa Hugoné* 2 üveg bort, *Schmid Vilmosné* 1 üveg paprikát, 1 üveg paradicsomot, *Joerges Jetti* 4 l. tejet, *Polják Pál* 4 l. tejet, *Gemeiner Ármán* 1 fazék káposztát, *Láng Károlyka* és *Lacica* 2 doboz cigarettát, *Baán Eleméné* 8 kg. lisztet.

Bélabányáról: *Dobák Pál* 7. ifj. *Gyuricza János, Lalik Pál* 5—5, *Antosik András* 3, *Gyuricza Máté, Dobák Márton, Lajcsák János, Sztrelecz*

György, Kapusztia József 2—2, Hertinger Mihály, Kutlik Pál, Hrnosiár Katalin, Jaskó János, Halaj János, özv. Fraj Jánosné, Lalik Pál, Lupták János, Pajerski János 1—1 liter tejet.

A városi kórháznak: Rappensberger Vilmos 200 cigarettát, Händel Vilmosné 2 kg. túrót, 1 l. tejet, Surjánky Kálmánné burgonyát, 1 tál káposztát, 2 üveg paprikát, 1 üveg uborkát, Müller Adolf 100 süteményt, Goldfusz Mihályné 7 kg. túrót, Balázs Jánosné 1 fazék lekvárt.

A m. kir. bányász-kórháznak: Herezegh Imréné 5 l. aludtjejet, Kachelmann Viola 200 cigarettát, Siposs Ferencné 1 kenyeret, dr. Vértesi Tóth Imréné 3 ebédre káposztát, Wagner Kálmánné 1 csomag teát, 5 l. tejeskávét.

— **A vak katonáknak.** *Grets József* kisbányai h. rendőrbiztos Kisbánya szegény lakossága között a vak katonák számára gyűjtést rendezett. Az alig száz lakosú kis község 40—20 K-t gyűjtött össze s adott át *Horóth Kálmán* kir. tanácsos, polgármesternek, aki az összeget illetékes helyére juttatta. A nemes célra adományozott: *Stahl Péterné* 2 K-t, *Nanácsik Jánosné*, *Grets József*, *Vaginger Gyuláné*, *Nanácsik Béláné*, *Szvelik András*, ifj. *Lupták János*, id. *Lupták János*, *Szártrócs József*, id. *Mojszis György*, *Gubriansky Vilhelma*, *Bevelauka Józsefné*, *Lupták Márton*, *Bartók András*, *Bartók János*, *Vlcskó János*, *Muszil József*, *Vörös Etelka* 1—1 K-t, *Mojszis Márton*, *Bacsok Józsefné*, *Longauer Jánosné* 80—80 f-t, *Haladek József*, *Brodnýansky János*, *Jaszenszky Istvánné*, *Grets Ignác*, *Koszorin András*, *Frustik Pál* 60—60 f-t, *Gáspár Jánosné*, *Vaginger Gyuláné* 50—50 f-t, özv. *Viczián Józsefné*, *Grossmann Ágoston*, *Ivanics József*, *Krieger Jánosné*, *Szvelik Jánosné*, *Verner József*, *Rajcsok Pálné*, *Rajcsok András*, *Mikszta József*, *Frustik Samu*, *Szpička József*, *Stubna Istvánné*, *Krieger Samu* 40—40 f-t, *Chovanecz György*, *Szlabi Ignác*, özv. *Hl. K. Dánielné*, *Úrasz János*, *Gotala Ignác*, *Ivanics János*, *Vilelet Pálné*, *Mojszis Andrásné*, *Mojszis Jánosné*, *Ivanics István*, *Pramuka József*, özv. *Úrasz Józsefné*, *Havuska József*, ifj. *Grets József*, N. N. 30—30 f-t, *Hekl Dániel*, *Strenger Jánosné*, *Pramuka Ferencné*, *Treiter Anna*, *Strenger Györgyné*, *Grossmann Károly*, *Linder Adolf*, *Hrnosiár József*, *Súri Antalné*, *Grets Ferenc*, *Treiter Márton*, *Flohr József*, *Hoffmann Dánielné*, *Krieger Károly*, *Hekl Ádám*, *Kieska Andrásné*, *Gasparovitz Ferencné*, *Hromada János* 20—20 f-t, *Grets Emil*, *Kovácsik Jánosné*, *Czender Dánielné*, özv. *Tóth Samuné*, *Czvikel Jánosné*, *Kovácsik György*, *Grets Jánosné*, *Steiner Józsefné*, *Masznyi Jánosné* 10—10 f-t.

— **Kormosó, Hontkirályfalva, Rákóc, Berenesfalva, Szintyaliget, Szentantal, Dömeháza és Béd községek adománya a Vöröskeresztyeletnek.** A Vöröskeresztyelet selmecbányai székhelyeireiben állott sebesül és beteg katonák számára **Kormosó** közép lakossága 3 zsák burgonyát, 1 zsák lisztet, 150 tojást, különböző apróságot; **Hontkirályfalva** lakossága 1½ zsák burgonyát, 1 zsák lisztet, 1 zsák különféle apróságot és 1 kosár tojást adományozott.

Rákóc községből (*Laczkovsky Mariska* gyűjtése): *Osgyáni Benő* lisztet, tojást, *Hebenár János* babot, *Szikora József* lisztet, babot, tojást, *Lazárik Dániel* lisztet, *Homolya Tamásné* babot, *Szikora Jakab* babot, tojást, *Miskolczy János* lisztet, tojást, szalonnát, *Számel Mihály* lisztet, burgonyát, *Temesi István* 2 K-t, *Jakulik Józsefné* zsírt, *Laczkovsky István* 1 üveg rumot.

Berenesfalva község adománya: 804 tojás, 34 kg. liszt, 27 kg. bab, 631 kg. burgonya, 100 kg. fehérliszt, 6 kg. hús, 4 kg. szalonna, 6 kg. vaj, 14 kg. túrót, 3 kg. zsír, 7 kg. aszaltszilva, 4 kenyér, 85 drb ruhanemű, 90 K készpénz.

Szintyaliget községből adományozott: *Trpka Pál* bíró lisztet, babot, burgonyát, tojást, 2 K-t,

Filip János 2 K-t, *Bartolovicz Anna* 30 f-t, *Hromadik János* lisztet, 40 f-t, *Ondrik Pál* 30 f-t, *Bratovszky György* lisztet, tojást, *Berton Jánosné* lisztet, tojást, *Ondrik Márton* lisztet, babot, *Berton János* babot, tojást, 20 f-t, *Berton Pál* 30 f-t, *Rosenthal Márton* tojást, 60 f-t, *Petrovics György* lisztet, tojást, 40 f-t, *Trpka Márton* burgonyát, tojást, 40 f-t, *Prozel Jánosné* tojást, 40 f-t; *Cservenák Pálné* lisztet, tojást, 20 f-t, *Homorszky Pál* lisztet, burgonyát, tojást, 20 f-t, *Vrehni János* burgonyát, tojást, 40 f-t, *Homorszky János* lisztet, babot, tojást, 1 K-t, *Bartolovicz Mátýás* lisztet, babot, burgonyát, tojást, 20 f-t, *Bartolovicz János* lisztet, babot, burgonyát, 40 f-t, *Trpka János* lisztet, tojást, 60 f-t, *Homorszky János* lisztet, tojást, 50 f-t, *Ondrik Jánosné* tojást, 40 f-t, *Katuska György* lisztet, burgonyát, *Ondrik János* tojást, 20 f-t, *Berton Pál* tojást, 40 f-t, *Palovicz Pál* tojást, 50 f-t, *Palovicz Zsuzsanna* babot, tojást, 20 f-t, *Cservenák Mátýás* tojást, 30 f-t, *Bartolovicz Mária* babot, tojást, 20 f-t, *Trečka Márton* lisztet, tojást, 40 f-t, *Martinovics Mátýás* babot, burgonyát, tojást, 40 f-t, *Palovicz János* tojást, 40 f-t, *Lava Pálné* tojást, *Hamorszky Pálné* tojást, *Kubik András* tojást.

Szentantal községből: *Buzalka János* füstölt-húst, burgonyát, fehérneműt, *Laukó Istvánné* burgonyát, tojást, *Lupták József* lisztet, burgonyát, kenyeret, *Buzalka György* burgonyát, *Stang József* és *János* vaját, lepedőt, vánkost, burgonyát, *Stang András* vaját, tojást, *Drahný József* tojást, *Balázs István* tojást, *Laukó József* tojást, vaját, *Skvarka József* tojást, babot, *Flusz Mária* tojást, *Sticza Lajosné* tojást, borsót, *Maczko Mihály* lisztet, lisztet, sonkát, *Maczko Mihály* lisztet, kenyeret, lepedőt, burgonyát, *Szeckár Mihály* 1 K-t, *Kohut Jánosné* 80 f-t, *Koreny János* tojást, kenyeret, *Kruzslicz Mária* burgonyát, tojást, *Poócs Rezső* 2 K-t, *Binder Antal* kenyeret, lepedőt, lisztet, *Kruzslicz János* tojást, túrót, babot, *Strkula Sándor* sajtot, *Willmann József* 10 K-t, *Szabó István* 1 K-t, *Mokos Mihály* burgonyát, tojást, *Pacziga Jánosné* málnaszörpöt, *Gajan Mihályné* tojást, *Dániel Anna* szalonnát, *Devtan Mártonné* uborját, burgonyát, karalábét, *Dianiska János* 2 K-t, *Czreha János* 1 K-t, *Feszler Antalné* befőttet, *Prokes János* 40 f-t, *Kálnay Antal* burgonyát, aszaltszilvát, 2 K-t, *Weinert Gyula* kenyeret, sajtot, paprikát, *Spieza Ferenc* 1 K-t, *Gyuricza Zsuzsanna* 1 K-t, *Balyák Mihály* tojást, *Sebek Péter* karalábét, *Szkladányi Mária* 1 K-t.

Dömeháza községből: *Sulek János* babot, tojást, lisztet, *Sprinka Mátýás* babot, lisztet, 1 K-t, *Zeman József* burgonyát, *Szilágyi József* 20 f-t, *Szalatnay János* 20 f-t, *Krátky Samu*, *Krbusik Pál* 120 K-t, *Botýk János* babot, 2 K-t, *Uhrin János* babot, *Kocza János* babot, *Sali István* tojást, fehérneműt, *Sprinka Mihály* babot, *Szalatnay János* babot, tojást, *Krajcsik József* babot, tojást, *Mikulásy József* babot, tojást, *Jankovics Péter* babot, tojást, *Jankovics Anna* 40 f-t, *Buczik Mihály* 1 K-t, *Lobuta János* babot, *Lupták János* babot, *Viczián Donát* babot, zsírt, *Tacsik Tamás* babot, lisztet, *Bucsik Zsuzsanna* 60 f-t, *Bucsik József* tojást, 1 K-t, *Miskolczy Donát* babot, *Grajczár János* babot, *Menyus József* lisztet, *Podhorányi Sámuel*, *Ludrován József* 60 f-t, *Szilágyi Ferenc* tojást, *Krajcsik Pálné* 1 K-t, *Sprinka György* babot, tojást, *Petröczy János* babot, *Szalatnay György* babot, lisztet, *Matyus József*, *Mikulásy György* szalonnát, *Bucsik Imre* babot, tojást, *Krajcsik Károly* tojást, *Szalatnay György* babot, *Mester János* 80 f-t, *Hipszky János* 50 f-t, *Czigler János* tojást, *Fráter Márton* 50 f-t, *Mikulásy Pál* babot, tojást, zsírt, *Bucsik Tamás*, *Turcsan János* 60 f-t, *Skvarka József* szalonnát, kenyeret, *Hrutka Mihály* tojást, kolbászt, *Didy István* 30 f-t, *Matyus Ferenc* tojást.

Béd községből: *Szászik Mária* 1 K-t, *Fridel*

Pál 1 K-t, tojást, *Sulya Zsuzsi* burgonyát, tojást, lisztet, *Racsó Mária* burgonyát, húst, *Fridel Anna* tojást, burgonyát, *Pankovics Márton* burgonyát, 1 K-t, *Dubovszky Anna* tojást, 60 f-t, *Slavka Pálné* tojást, 1 K-t, *Matusovicz Zsuzsi* babot, tojást, *Matusovicz János* tojást, 1 K-t, *Babják György* tojást, *Paukovics Pál* mákot, tojást, inget, *Matusovicz Mátýás* tojást, babot, *Hrankó János* bíró burgonyát, tojást, lisztet, *Sinkovics Mihály* tojást, lisztet, *Paukovics Zsuzsi* 1 K-t, id. *Palyovics Márton* 1 K-t, *Láz Márton* tojást, húst, *Matusovicz Máté* tojást, lisztet, *Huszka János* tojást, húst, *Kalina János* mákot, lisztet, húst, *Hrankó Pál* lisztet, szalonnát, tojást, *Rakita György* lisztet, tojást, burgonyát, *Konyecsnik M. id.* tojást, burgonyát, ifj. *Havka János* tojást, szalonnát, babot, *Slamjár János* burgonyát, tojást, babot, *Úrek Jánosné* burgonyát, tojást, húst, fehérneműt, *Chrien Gusztáv* babot, zöldséget, szalonnát, *Stollmann Gusztáv* babot, id. *Krajcsovicz János* burgonyát, tojást, szalonnát, *Buzalka Jánosné* tojást, mákot, *Sulya György* tojást, burgonyát, *Palyovics Mária* tojást, babot, burgonyát, *Hrankó J.* és *Gy.* burgonyát, zöldséget, tojást, *Komár Pál* szalonnát, babot, lisztet, *Mihalovics Márton* tojást, burgonyát, túrót, *Ondrik Pálné* 2 K-t, tojást, *Pivarc Mária* 120 K-t, *Racsó János* lisztet, túrólíközt, 1 K-t, tojást, *Debnár Pál* tojást, burgonyát, *Bencsok Pál* tojást, burgonyát, id. *Havka János* húst, szalonnát, fehérneműt, *Rakita János* 1 K-t, burgonyát, *Balovics György* 1 K-t, tojást, *Rakita György* tojást, burgonyát, *Rakita Pál* 1 K-t, tojást, *Kolyda Zsuzsi* tojást, burgonyát, *Hugyecc Pál* babot, *Paukovics János* tojást, burgonyát, *Kosztor Pál* tojást, szalonnát, burgonyát, *Matusovicz Márton* burgonyát, tojást, mákot, *Sulya Balovicz* tojást, babot, burgonyát, *Balyovicz Pál* tojást, burgonyát, ifj. *Krajcsovicz János* tojást, szalonnát, lisztet, *Bencsok Pál* tojást, túrót, 1 K-t, *Sulya Pál* tojást, lisztet, *Sulya János* tojást, lisztet, burgonyát, *Melich János* tojást, szalonnát, lisztet, túrót, *Dániel Mária* burgonyát, zöldséget, *Bencsatiné* tojást, babot, *Hájk Pál* tojást, babot, *Szelezák Istvánné* tojást, lisztet, *Konyecsnik Pál* tojást, 1 K-t, ifj. *Konyecsnik Pál* 2 K-t, özv. *Paulovicsné* tojást, mákot, *Konyecsnik Jánosné* tojást, lisztet, *Sinkovics Jánosné* tojást, *Kanyen János* tojást, szalonnát, *Salaguda Pál* tojást, burgonyát, húst, ifj. *Láz János* tojást, babot, túrót, *Tomecz János* tojást, babot, szalonnát, burgonyát, *Bugely Pál* tojást, 60 f-t, id. *Szászik M.* burgonyát, *Hlavács Mihály*, *János* tojást, lisztet, burgonyát, *Hrankó János* tojást, babot, 1 K-t, *Lukácsik Márton* húst, burgonyát, *Tomanik Márton* tojást, szalonnát, lisztet, 1 K-t, id. *Láz János* burgonyát, tojást, babot, *Ondrik György* burgonyát, lisztet, *Uhrin János* húst, burgonyát, *Lincsek György* tojást, 1 K-t, *Bencsok Sulya* tojást, babot, *Fábán Pál* tojást, burgonyát, *Paulyovicz János* 1 K-t, túrót, *Hrnosiár János* tojást, *Bencsok Zsuzsi* tojást, burgonyát, ifj. *Konyecsnik Márton* 2 K-t, *Susitzky Jakab* tojást, burgonyát, babot, *Ondrik János* tojást, babot, 1 K-t, *Buzalka Pálné* tojást, *Bencsok Pál* lisztet, *Sinkovics* tojást, lisztet, burgonyát, *Stimmel György* tojást, 1 K-t, id. *Miskovicz Márton* tojást, húst.

Steckenpferd- liliumtejszappan

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a Elbe.
Egyre nagyobb kedvelésnek és elterjedtségnek örvendő szappó ellen való eisimert hatásúlag fogva s a bőr és szépség gondozásában való felhasználhatóságát. Ezernyi elismeréssel! Sok legnagyobb kitüntetés! Bevárásiáránál óvatossággal! Tyleglen nyomaletokban a Steckenpferdli védőjeleg és a cég helye nevével! Darabja 1 koronáért kapható gyógyszerárakban, érogerákban, állatszerizeletheben stb.
Használkopek kitaláló Bergmann Manera liliumkrémje, (80 fillér egy tubus). Kitaláló szer női kéz gondozására.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlötték nem felelős a szerk.

Köszönetnyilvánítás.

Feledhetetlen leányunk elhunytakor mind-azok, különösen a m. kir. dolmánygyár altszékára és a helybeli iparosifjúság, kik fájdalommal szívés részvétükkel enyhítették és szomorúságunkban osztoztak, fogadják hálás köszönetünket.

Selmecebánya, 1915. június 3-án.

Baffia János
és családja.

Fog-Krém

KALODONT
70 Filler

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI.

MEGHÍVÓ.

Selmece- és Bélabánya sz. kir. bányaváros törvényhatósági bizottságának folyó 1915. évi június havi rendes közgyűlést *ugyanazon hó 8-ának délutáni 3 órájára* meghirdetvén, arra a t. c. bizottsági tagokat ezennel meghívom.

Ipolyság, 1915. évi június hó 2-án.

Ivánka István,
főispán.

TÁRGYSOROZAT:

1. 936/1915. polg. szám. A polgármester havilentele a városi háztartás és közigazgatás 1915. évi május havi állapotáról.
2. 3638/1915. vt. szám. A m. kir. belügyminiszterium 45218/1915. sz. rendeletével közli a m. kir. közigazgatási bíróságnak 8691/1914. sz. határozatát, mellyel az iktatás és a kiadást ellátó városi iratok panaszát elutasítja.
3. 3911/1915. vt. szám. A m. kir. kereskedelemügyi miniszterium 15537/1915. VI. a. sz. rendelete, mellyel jóváhagyja a fogadó-, vendéglő-, kávéház- és kávémeccsi iparok gyakorlása tárgyában alkotott szabályrendelet kiegészítéséeként hozott 247/1914. sz. közgyűlési határozatot.
4. 3596/1915. vt. szám. Kolozsvár sz. kir. város közönségének f. évi 4784. sz. megkeresése az önálló vámerület létesítése tárgyában a képviselőházhöz intézett feliratának támogatása végett.
5. 3851/1915. vt. szám. Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye közönségének 34062/1914. sz. megkeresése az állam épsége és érdeke elleni vétezőkkel szemben a vagyon elkobozására vonatkozólag fennállott megtorló rendelkezések ismét életbelépését kérő feliratának támogatása végett.
6. 4334/1915. vt. szám. Budapest székesfőváros tanácsának megkeresése a második hadikölcsön jegyzése alkalmából.
7. 853/1915. polg. szám. Előterjesztés a második hadikölcsönre a városi alapközből történt 20.000 koronás jegyzés tárgyában.
8. 1915. vt. szám. Előterjesztés a törvényhatósági útdaolap 1913. és 1914. évi zárószámadásának megállapítása végett.
9. 4345/1915. vt. szám. Előterjesztés Vihnyefürdőben a hivatalos fürdőorvosi teendők ellátása végett a folyó évadban, mivel Szénásy József dr. fürdőorvos hadbavonult.
10. 4098/1915. vt. szám. Előterjesztés Vojtás Mátyás selmecebányai lakos kérésére a kisvástartéri bekerített térnek hérbéadása végett.

11. 4087/1915. vt. szám. Előterjesztés Teren Tamásné kérésére hadbavonult férje által a »Jamtana és Jajtava« nevű földbeli lérelt első részletének bérlete alól leendő felmentése végett.

12. 3772/1915. vt. szám. Előterjesztés a Sembery-lázban levő, eddig Szakács Antalról bérrelt bolthelyiségnek özv. Révay Józsefné részére folyó évi augusztus hó 1-től leendő hérbéadása végett.

Selmecebányán, 1915. évi június hó 4-én.

Horváth Kálmán
kir. tan., polgármester.

6000. H. M. ein. 18.—1915.

Hirdetmény.

Az 1915. évi II. t.-c. alapján, valamint az Öfelsége urakodása alatt álló összes országokban 0 cs. és apostoli kir. Felsége által a 18 éves népfelkeltésre kötelezetteknek felhívása folytán usztatitnak mind-azok a népfelkeltésre kötelezettek, kik az 1897. évben születtek, hogy összeírásuk végett a tartózkodási hely községi előjáróságánál (városi hatóságánál), kisközségekben a körjegyzőségek székelyhelyen jelentkezzenek és pedig a Selmecebánya beváltóban. Kisbányán és Felsőórán lakók a városi katonai ügyosztályban, a Hodrusbányán, Bélabányán és Istvánházban lakók az ottani rendőrszékénél. *folyó évi június hó 7-én, hétfőn.*

A jelentkezések alkalmával a népfelkeltésre kötelezettek netán bírtokában levő munkakönyvét vagy más, a személyi adatokat felvettük okmányait igazolásul fel kell mutatni.

Az összeírásuk végett fentiek szerint jelentkezést usztatított egyének összeírásuk után, az előjáróságuk később közléseiről rendelkezésébe képest, a *folyó évi június hó 18-tól június 12-ig* terjedő időközben és helyben népfelkeltési bemutatószemlre fognak behatátni és elővezettni és alkalmaságukhoz képest osztályoztatni.

Az alkalmasok bevonulásuk idejéről hirdetmény útján nyerneket értesítést.

A népfelkeltésre kötelezettek a bemutatószemlre egy megbízható kísérővel fognak utazni s oda és vissza a vasúton a harmadik osztályon (gőzhajón a második osztályon) ingyen utaznak.

A magyar szent korona országainak területén tartózkodó azok az *oszlák általnopolgárok* és *bosznia-hercegovinai tartományi illetőségű egyének*, kik e felhívott korosztályba, valamint azok az *1878—1890. évi és 1892., 1893. és 1894. évi* születésű egyének közé tartoznak, kik a népfelkeltési bemutatószemlre a népfelkeltési fegyveres szolgálatra akár alkalmatlanoknak találhattak, akár alkalmasságuk folytán bevonnattak, de később a népfelkeltési tényleges szolgálatból alkalmatlanság miatt elszabadásgottattak és pótszemlre még nem voltak, hasonlóképen iratnak össze és hivattak be bemutatószemlre, mint az 1897. évi születésű magyar állampolgárok.

Azok a népfelkeltésre kötelezettek, kik a bevett vagy törvényesen elismert vállalkozások papjellőit, vagy pedig kik végzett tanulmányaik alapján, a véderőtörvény 21. §-a értelmében, az egyévi önkéntesi kedvezményre jelenleg igényelv bírnak, ebbeli minőségüket a bemutatószemlre az illető intézet bizonyítványával igazolni tartoznak.

Az összeírásnál tehát a fentiek értelmében mindenkinek meg kell jelennie.

A népfelkeltő bemutatószemlre való megjelenés és egyáltalán, bizonytalan időre, a népfelkeltési tényleges szolgálat alól is felmentetnek a következők:

- a) a pénzügyorségnél tartósan alkalmazott népfelkeltésre kötelezettek;
- b) a vasutaknál és műhelyekben, a forgalmi, pályafenntartási, vontatási műhelyi, és szertári szolgálatban, továbbá a m. kir. állami vasgyárak központi igazgatóságánál és vezetése alatt álló gyárakban és üzemekben tartósan alkalmazott népfelkeltésre kötelezettek;
- c) a pósta- és távirtdaintézetnél, az I. cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társaságánál, a magyar királyi Folyam- és tengerhajózási részvénytársaságánál, a Délnémet dunagőzhajózási társaságánál, valamint egyes, a hadiforgalomban résztvevő a cs. és kir. trieszti tengerszállítási vezetéség által küllön kijelölendő tengerhajózási vállalatoknál állandóan forgalmi szolgálatot teljesítő, vagy az azokhoz tartozó gyárakban és műhelyekben tartós alkalmazásban álló népfelkeltésre kötelezettek;

d) a közsébbánya-munkásosztagokhoz tartozó népfelkeltésre kötelezettek;

e) a hadiszolgálatokról szóló 1912. évi LXVIII. t.-c. 4. §-a alapján személyes hadiszolgálatokra az összeírás előtt kiállított egyének feltevé, hogy rendeltetésük folytán állandó tartózkodási helyüket már elhagyták és a bemutatószemlre (utóbemutatószemlre) vissza nem térnek;

f) a határrendéségnél állandóan és hivatalsszerűen alkalmazott egyének (a szolgák kivételével).

Az a), b), c), d) és f) betűk alatt említett népfelkeltésre kötelezettek azt, hogy állandóan (tartósan) és hivatalsszerűen vannak alkalmazva, feleltes hatóságuk, igazgatóságuk stb., illetőleg munkásosztag parancsnokságuk, a vasutak és azok műhelyeinek alkalmazásában állók szolgálati főnökségük által szabályszerűen kiállított bizonyítványval a községi előjáróságuk (körjegyző, városi hatóság) előtt igazolni tartoznak.

Az a), c) és f) betűi alatt említett egyének azonban csak abban az esetben igényelhetik a felmentést, ha az említett minőségükben legalább 1915. évi március hó 1-je óta vannak alkalmazva és ez a körülmény a fentemlített bizonyítványban szintén igazolattik.

Nem tartoznak megjelenni a népfelkeltő bemutatószemlre a nyilvánvalóan alkalmatlanok.

Az a népfelkeltésre kötelezett, aki a népfelkeltő bemutatószemlre szóló behívási parancsnak nem tesz eleget, karhatalommal vezettetik elő és a katonai behívás iránt tanúsított engedelmesség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t.-c. 4. §-a értelmében két évig terjedően börtönnel büntetttik.

Kelt 1915. évi május havában.

Sztancsaj Miklós

főjegyző, katonaiügyi előadó.

HIRDETÉSEK.

Kiadó üzlet a terrazon.

A Selmeci Népbank R.-T. intézeti házbán a terrazon, a jelenlegi **kis pékbolt** augusztus hó elsejétől kiadó. Bővebbet az intézetben.

EGY ÓRA REKLÁMKÉPEN!



Aki ingyen akar egy órá, meg hozzá elegen precíz órat, irók vagy biológik részere, vállalatsszerűen írjon azonban az

Uhrenhaus Fr. SCHMIDT
Prag, Weinberge.

A Péch Antal-utca 36. sz házban, az emeleten, I szoba és konyha; a földszinten 3 szoba, mellékhelyisésekkel és kerttel, kiadó.

Ha nem ehet, rosszul érzí magát, az orvosilag kipróbált

Kaiser gyomor-borsmenta karamellák

biztos segítségét hoznak. Jótétvényt kap, a gyomor helyre áll és megerősödik ismét. Éltető és üdítő hatvátsúknál fogva meneteslések nélküli édesítetlenek.

Csomagolva 20 és 40 filler

Kapható: Markus M. cukrászdájában, Mikovényi A. és Margotsy J. örköségi győrtarabban, Selmecebányán, Walko J. K. Szentistványi A. Gólicseban.